PĚT RAD aneb Jak vypořádat společné jmění manželů

§ NOVÝ SERIÁL DENÍKU **PRÁVNÍ PORADNA**

Každý z nás čas od času řeší nějakou právní otázku, častokrát si však ani neuvědomujeme, že konkrétní záležitost v sobě skrývá mnohem více právních problémů a její řešení není tak jednoduché, jak se mohlo zpočátku zdát.

Rozvodem manželství (právní mocí rozsudku o rozvodu manželství) dochází také k zániku společného jmění manželů. Od této chvíle nabývá majetek každý z rozvedených manželů výlučně do svého vlastnictví a rovněž nese každý sám odpovědnost v případě nově nastalých dluhů.Je však třeba vypořádat vlastnická práva k majetku, který manželé získali společně za svého manželství, a dále také k závazkům, které jim společně vznikly. Toho lze v zásadě docílit třemi možnými způsoby, které je možné i kombinovat.

Rada první

Předně se nejdříve na rozdělení společného jmění s bývalým manželem pokuste dohodnout.

Pokud to vztahy s bývalým manželem umožňují, je samozřejmě nejlepší, když se na rozdělení společného majetku a závazků mezi sebou domluvíte. Tato dohoda musí mít obligatorně písemnou formu, a pokud se týká nemovitostí vedené v katastru nemovitostí, je pro její právní účinky nutný vklad do katastru. Rovněž nesmí být dohodou ohrožena práva věřitelů, což může nastat například tehdy, kdy manžel dlužník s úmyslem zkrátit své věřitele převede veškerý majetek náležející do společného jmění na druhého manžela. V tomto případě by takováto dohoda byla vůči věřitelům právně neúčinná.

Rada druhá

Pokud domluva nepřichází v úvahu, požádejte o vypořádání soud.

K podání návrhu je oprávněn kterýkoliv z bývalých manželů a řízení je třeba zahájit do tří let od zániku manželství. Návrh se podává k okresnímu soudu, který rozhodl o rozvodu manželství, a podléhá soudnímu poplatku ve výši dva tisíce korun, přičemž tento poplatek se zvyšuje o pět tisíc korun za každou nemovitost a o patnáct tisíc korun za každý podnik nebo jeho organizační složku, jež jsou předmětem vypořádání. Nezbytnou součástí žaloby je váš návrh, jak má soud rozhodnout, tj. specifikujte společný majetek a závazky a navrhněte, co má připadnout vám a co vašemu bývalému manželovi.

Rada třetí

Vaším návrhem rozdělení společného majetku není soud vázán.

Základní zásada, která se uplatňuje pro společné jmění, je ta, že podíly obou manželů na společně nabytém majetku a společných závazcích jsou stejné. Každý z manželů oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek, a je povinen nahradit, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho ostatní majetek, což bývá realizováno obvykle formou zápočtů.

Soud však přihlíží také k potřebám nezletilých dětí (zde je tedy rozhodující, který z manželů získal děti do své péče), jak se každý z manželů staral o rodinu, a k tomu, jak se z nich kdo zasloužil o nabytí a udržení společného jmění (často se zohledňují takové skutečnosti, jako je případný alkoholismus, drogy, gamblerství, násilné chování apod.).

Rada čtvrtá

Pokud se na vypořádání majetku nedohodnete nebo nepodáte ve stanovené době návrh k soudu, rozhodne o rozdělení společného jmění zákon.

Jestliže k vypořádání společných aktiv a pasiv nedošlo dohodou ani rozhodnutím soudu, popřípadě některý majetek nebo závazky nebyly vypořádány, nastupuje po třech letech od právní moci rozsudku, jímž se manželství rozvedlo, zákonná nevyvratitelná domněnka. Na základě této právní fikce platí ohledně movitých věcí, že manželé se vypořádali podle stavu, v jakém každý z nich věci ze společného jmění užívá pro svou potřebu či potřeby své rodiny a domácnosti. Kdo tedy věc výlučně používá, stává se jejím vlastníkem.

O ostatních movitých věcech (které nevyužívá výlučně žádný z nich) a o nemovitých věcech platí, že jsou v podílovém spoluvlastnictví a že podíly obou spoluvlastníků jsou stejné, totéž platí přiměřeně i o ostatních majetkových právech, pohledávkách a společných závazcích manželů.

Rada pátá

Rozvod manželství není jediná situace, kdy dochází k zániku společného jmění a potřebě společný majetek a závazky vypořádat.

K zániku společného jmění manželů dochází také v případě, kdy jeden z manželů zemře či je prohlášen za mrtvého, ale i tehdy, kdy je na majetek jednoho z manželů vyhlášen konkurz nebo vysloven trest propadnutí majetku v trestním řízení, a je tedy nutné ho pro tyto účely vypořádat.

V tomto článku jsme čerpali z níže uvedených právních předpisů:
Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích
Zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon
Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Rubrika 5 rad zdarma je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka – www.pravnilinka.cz.

Nepřehlédněte

Deník každou středu zveřejňuje právní poradnu, ve které se dozvíte, jak postupovat v konkrétních situacích a čeho se naopak vyvarovat.

V tištěném Deníku přineseme zkrácenou verzi, delší pak naleznete tentýž den odpoledne na www.msdenik.cz.

NEPŘEHLÉDNĚTE:
Příští téma: Výživné mezi rodiči a dětmi, ostatními příbuznými a manžely